

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3699

Vragen van het lid **Bisschop** (SGP) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Te veel beperkingen voor Bijbelstudie in azc»* (ingezonden 14 juni 2019).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 27 augustus 2019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 3350.

Vraag 1

Kent u het bericht «Te veel beperkingen voor Bijbelstudie in azc»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat gezamenlijke Bijbelstudie niet is toegestaan in het asielzoekerscentrum (azc) in Gilze-Rijen?

Antwoord 2

Het COA is een politiek en religieus neutrale organisatie en heeft daarbij als taak de persoonlijke levenssfeer van alle bewoners te bewaken en de leefbaarheid en veiligheid op de opvanglocaties te borgen. Bewoners van COA-locaties hebben diverse politieke en (non-)religieuze voorkeuren, waarbij juist die voorkeur vaak aanleiding was om hun land van herkomst te (moeten) verlaten. Om te voorkomen dat bewoners geconfronteerd worden met uitingen van andere bewoners die politieke en religieuze bijeenkomsten houden zijn politieke en religieuze activiteiten die inbreuk plegen op de persoonlijke levenssfeer van anderen niet toegestaan. Het staat daarbij een ieder vrij om zijn politieke of religieuze voorkeur in de privésfeer te belijden. Het betreft dan, zoals mijn voorganger ook heeft toegelicht tijdens het debat over de begrotingsbehandeling op 22 november 2018, kleine, persoonlijke vormen van religiositeit. Het staat een bewoner vrij om een bezoeker te ontvangen en met deze bezoeker op individuele basis in gesprek te gaan over het geloof. Dit privégesprek mag ook een Bijbel- of Koranstudie heten. Politieke en of religieuze (georganiseerde) groepsbijeenkomsten, groter dan

¹ Reformatorisch Dagblad, 13 juni 2019, <https://www.rd.nl/vandaag/binnenland/te-veel-beperkingen-voor-bijbelstudie-in-azc-1.1574790>.

het gezinsverband, zijn niet toegestaan. Wanneer bewoners het geloof als collectief willen belijden worden zij doorverwezen naar religieuze instellingen in de omgeving. De Bijbelstudie zoals deze plaatsvond in Gilze-Rijen, in groepsverband, met een bezoeker en meer dan tien bewoners op een kamer was op basis van het bovengenoemde beleid niet toegestaan.

Vraag 3

Deelt u de mening dat het onwenselijk is dat een vrijwillige, gezamenlijke Bijbelstudie van asielzoekers, op hun eigen bewonerskamer in een azc, door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) niet toegestaan zou worden omdat dit inbreuk zou leggen op de persoonlijke levenssfeer van andere asielzoekers?

Antwoord 3

Uit mijn antwoord op vraag 2 blijkt dat gezamenlijke Bijbelstudie of andere religieuze of politieke bijeenkomsten van asielzoekers in groepsverband, anders dan het gezinsverband, niet zijn toegestaan.

Vraag 4

Deelt u de mening dat wanneer gezamenlijke Bijbelstudie van asielzoekers niet is toegestaan de vrijheid van godsdienst in het geding is?

Antwoord 4

Ik deel niet de mening dat de vrijheid van godsdienst in het geding is wanneer gezamenlijke Bijbelstudie van asielzoekers, of andere religieuze of politieke samenkomsten in groepsverband niet zijn toegestaan op COA-locaties. Het staat bewoners vrij om het geloof te belijden in de privésfeer, in gezinsverband of in een gesprek met een bezoeker. Daarnaast kunnen COA bewoners in een religieuze instelling naar keuze deelnemen aan gebedsdiensten of andere religieuze activiteiten. Voor de afweging om een gezamenlijke Bijbelstudie niet toe te staan verwijs ik naar antwoord 2.

Vraag 5

Hoe verhoudt het verbod op Bijbelstudie zich tot het gegeven dat zelfs vormen van islamitische gebedsoproepen toegestaan zijn in asielzoekerscentra?²

Antwoord 5

Zoals blijkt uit de antwoorden op de vragen 2 en 4 zijn kleine, persoonlijke vormen van religiositeit toegestaan en is het toegestaan om (elk) geloof te belijden in een kleine persoonlijke setting in de privésfeer. Centrale gebedsoproepen zijn dan ook niet toegestaan op COA-locaties. Het is wel toegestaan om een lied of een gebedsoproep op een eigen telefoon zacht af te spelen. Het COA maakt bij het toekennen van rechten dan wel het opleggen van plichten geen onderscheid tussen religies of levensbeschouwingen.

Vraag 6

Kunt u toelichten wat de Handreiking Levensbeschouwing (2018) van het COA zegt over een dergelijke vorm van Bijbelstudie en bent u bereid om deze Handreiking met de Kamer te delen?

Antwoord 6

Zowel in de Handreiking Levensbeschouwing, de huisregels, de gedragscode als het bezoekersreglement staat dat het COA een politiek en religieus neutrale organisatie is. Bewoners in de opvang leven veelal in een gezamenlijke leefruimte met beperkte mogelijkheden om zich af te zonderen als daar aanleiding toe is. Uitgangspunt is dat de vrijheid van de ene bewoner niet belemmerend mag zijn voor de vrijheid van de ander. Het COA verwijst een bewoner voor het houden of bijwonen van een religieuze bijeenkomst/feest naar religieuze instellingen buiten de locatie. Voor gebedsoproepen geldt dat

² Schriftelijke antwoorden op vragen gesteld tijdens de eerste termijn van de begrotingsbehandeling van het Ministerie van Justitie en Veiligheid op 20 november 2018, p. 62–63 (2018Z21759).

de vrijheid van de ene bewoner niet mag conflicteren met de vrijheid van een andere bewoner. U treft de Handreiking Levensbeschouwing als bijlage bij de beantwoording aan.

Vraag 7

Bent u bereid om met het COA in gesprek te gaan over de wijze waarop het artikel 12 van het COA-bezoekersreglement en de Handreiking Levensbeschouwing toepast en de Kamer hierover te informeren?³

Antwoord 7

Ik zie geen aanleiding om met het COA in gesprek te gaan over de wijze waarop COA uitvoering geeft aan zijn rol van politiek en religieus neutrale organisatie. De handreiking is voorts mede tot stand gekomen op basis van gesprekken met en input van diverse levensbeschouwelijke, religieuze en belangenorganisaties.⁴

³ COA, bezoekersreglement, https://www.coa.nl/sites/www.coa.nl/files/publicaties/bestanden/bezoekersregelement_29112017.pdf

⁴ O.a. het OJCM, CIO, het Humanistisch Verbond, stichting Gave.